Lietas arhīva Nr. C-1784-18/21
ECLI:LV:ZRT:2018:0328.C10034818.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Bauskā, 2018.gada 28.martā

Zemgales rajona tiesa
tiesnese I.Andžāne, izskatījusi rakstveida procesā Bauskā, Zaļā ielā 12, civillietu **/pers. A/** vienkāršotās procedūras prasībā pret **/pers. B/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2018.gada 14.februārī tiesā saņemta /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasība pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu /datums/dzimušās /pers. C/ uzturam. Prasītājs norādījis, ka ar Jaunpils novada bāriņtiesas 2017.gada 23.augusta lēmumu Nr.1-6/18 iecelts par /pers. C/ aizbildni. Bērna māte /pers. B/ līdzekļus bērna uzturam nesniedz, viņas aprūpē un audzināšanā neiesaistās, neatbalsta bērnu ne finansiāli, ne materiāli, ne morāli. Lūdzis piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus minimālo uzturlīdzekļu apmērā bērna uzturam. Prasība pamatota uz Civillikuma (turpmāk tekstā - CL) 179.pantu. Prasītājs nav lūdzis iztiesāšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma (turpmāk tekstā - CPL) 56.panta piektajā daļā noteikts, ka *tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.*

Atbildētājai par lietas ierosināšanu paziņots uz deklarētās dzīves vietas adresi, nosūtot prasības pieteikumu, izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus.

Atbildētāja nav sniegusi paskaidrojumu par iesniegto prasību, nav lūgusi lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Saskaņā ar CPL 250.^{25}panta pirmo daļu, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, vienkāršotās procedūras lietas tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā pusēm paziņots. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzina, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

/datums/dzimusi /pers. C/, dzimšanas apliecībā kā tēvs norādīts /pers. D/, māte – /pers. B/ (6.lietas lapa).

CL 177.pantā noteikts, ka *līdz pilngadības sasniegšanai [219.p.] bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Savukārt bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu [garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam].*

CL 222.pantā noteikts, ka *bez vecāku aizgādības palikušam bērnam ieceļams aizbildnis. […]*

Saskaņā ar CL 239.pantu *aizbildņus ieceļ ar bāriņtiesas lēmumu.*

CL 252.pantā noteikts, ka *aizbildņi aizvieto saviem aizbilstamajiem vecākus.*

Ar Jaunpils novada bāriņtiesas 2017.gada 23.augusta lēmumu Nr.1-6/18 /pers. A/ iecelts par /pers. C/ aizbildni (7.,8.lietas lapas).

Prasītājs lūdzis piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus bērna uzturam viņa labā, prasību pamatojot uz Civillikuma 179.pantu.

CL 179.pantā noteikts, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Panta piektajā daļā noteikts, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kuri izdoti saskaņā ar CL 179.panta piekto daļu, noteikts, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656, minimālā mēneša darba alga no 2018.gada 01.janvāra valstī ir noteikta 430 *euro*, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs no 2018.gada 01.janvāra, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 107,50 *euro* mēnesī katram bērnam, bet no bērnu 7 gadu vecuma 129 *euro* mēnesī katram bērnam.

Prasītājs lūdzis piedzīt uzturlīdzekļus bērna uzturam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram.

Tiesa atzina, ka katra vecāka pienākums dot uzturlīdzekļus sava bērna uzturēšanai ir absolūts pienākums, kas noteikts ar likumu.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmajā daļā noteikts, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.*

Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka maksā uzturlīdzekļus bērna uzturēšanas izdevumu segšanai prasītājam, kurš aprūpē bērnu, regulāri un vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

Ņemot vērā, ka atbildētājas kā bērna mātes pienākums, atbilstoši CL 179.pantam, neatkarīgi no viņas spējām un mantas stāvokļa vai jebkādiem citiem apstākļiem ir nodrošināt sava bērna uzturēšanai uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, uzturlīdzekļi no atbildētājas piedzenami apmērā, kāds noteikts ar Ministru kabineta noteikumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kā lūdzis prasītājs.

Tiesa atzina, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, jo ar prasības celšanas dienu prasītājs uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-254). Tiesa ņem vērā, ka lietā nav sniegti pierādījumi par uzturlīdzekļu maksājumu veikšanu pēc prasības celšanas. Uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai.

CPL 33.pantā noteikts, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmās daļas 5.punktā noteikts, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītājs ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu.

CPL 42.panta pirmajā daļā noteikts, *ja prasītājs bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.*

Saskaņā ar CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktu *prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu*. Maksājumu kopsumma par vienu gadu ir 1548 *euro*. Tātad valsts nodeva saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas pirmā punkta (a) apakšpunktu ir 232,20 *euro*.

Tiesa atzina, ka no atbildētājas par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva par prasību par uzturlīdzekļu piedziņu 232,20 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam un paziņojumu nosūtīšanu pusēm 3,30 *euro*.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 33., 34., 35., 39., 42., 43., 74., 93., 189., 193., 204.[1], 250.[25]pantiem tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no **/pers. B/,** personas kods /personas kods/, par labu **/pers. A/,** personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus sākot no 2018.gada 14.februāra bērna **/pers. C**/, dzimusi /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam **129** ***euro*** (viens simts divdesmit deviņi eiro) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no **/pers. B/,** personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - valsts nodevu **232,20** ***euro*** (divi simti trīsdesmit divi eiro un 20 centi), nosakot atbildētājai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no **/pers. B/,** personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **3,30** ***euro*** (trīs eiro un 30 centi), nosakot atbildētājai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva iemaksājama: saņēmējs: Valsts kase; NMR 90000050138; Konta Nr. LV55TREL1060190911200; BIC kods TRELLV22; Valsts nodeva. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316; ar PVN apliekamās personas Nr. LV90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV 22; Konta Nr. LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķis-21499 atbildētāja vārds, uzvārds, juridiskas personas nosaukums). Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Bauskas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma, apelācijas sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese I.Andžāne